

Kommentar: Birgitte Sloths anmeldelse »Hvad koster kulturen?«

Trine Bille, lektor, Ph.D.

Institut for Innovation og Organisationsøkonomi, Copenhagen Business School

Birgitte Sloths anmeldelse af Christina Hjorth-Andersens bog "Hvad koster kulturen?" handler meget om afgrænsninger. Hendes vigtigste pointe er, at bogen ikke sondrer systematisk mellem kultur/oplevelse og medier/institutioner. Det er en relevant pointe, som hænger sammen med afgrænsningen af kulturøkonomi, og som jeg synes kræver et par kommentarer.

Det er en vigtig iagttagelse, at der generelt ikke sondres mellem indhold og medier – hverken i den offentlige debat og i offentlige støtteordninger – og at det i stigende grad bliver nødvendigt, hvis man er interesseret i produktion og forbrug af bestemte kulturelle udtryksformer som film, musik og litteratur.

Kulturøkonomi har traditionelt primært handlet om kulturarv, museer, billedkunst, scenekunst, litteratur samt kunstnernes levevilkår og argumenter for offentlig kulturpolitik, men også i stigende grad om film og musik. Dette afspejler sig tydeligt i Christian Hjorth-Andersens bog, hvor det naturligt nok er disse emner, der fylder mest. Bogen diskuterer ikke afgrænsningen mellem medieøkonomi og kulturøkonomi. De to fagdiscipliner opererer på hver deres område bl.a. med egne tidsskrifter, internationale organisationer og konferencer, på trods af at der i stigende grad er et betydeligt overlap imellem dem, efterhånden som forholdet mellem indhold/kultur og medier bliver mere og mere komplekst. Det glæder ikke mindst kulturindustrien, hvor områder som bøger, film, radio/tv, musik og internet dækkes af begge discipliner. Med den hastige udvikling i de digitale medier bliver denne sondring mellem fagdiscipliner mindre og mindre relevant. Der sker i øjeblikket store forandringer i kulturlivet. De klassiske kulturinstitutioner er under omformning og pres, de sociale medier og digitalisering ændrer produktions og forbrugsmønstre, grænsen mellem producenter og forbruger er i opløsning, og nye kunstnertyper og kulturformer opstår. Hvad betyder disse forandringer for kulturen, økonomien og kulturpolitikken? Der kan godt sættes spørgsmålstegn ved om kulturpolitikken såvel som forskningen på nogle områder er ved at blive utidssvarende. Som en konsekvens af denne udvikling, er

Norges forskningsråd netop ved at barsle med et stort forskningsprogram KUL-MEDIA, hvor formålet er at frembringe forskningsbaseret kundskab om kulturlivets og mediernes samfundsrolle og deres økonomiske og teknologiske betingelser. Hensigten er bl.a. at få kulturforskere og medieforskere til at arbejde sammen og store og væsentlige forskningsagendaer. Noget der ikke er tradition for. Det ville ikke være muligt at rumme alle disse store temaer, som der endnu ikke findes megen forskning om, i en enkelt bog om kulturøkonomi. Men det viser også, at der er mange emner for kulturøkonomer at tage fat på i fremtiden.

I øvrigt mener Birgitte Sloth, at når Christian Hjorth-Andersen vælger at inkludere fx den faste kulturarv og musikfestivaler, men ikke sport og cirkus, så afspejler det nok i et vist omfang forfatterens personlige interesse. Denne hypotese kan jeg imidlertid afvise. Med mit mangeårige kendskab til forfatteren ved jeg, at han til enhver tid vil fortrække at se en god fodboldkamp frem for en operaforestilling. Forklaringen er nok nærmere, at sportsøkonomi - ligesom medieøkonomi - har sit eget store forskningsfelt. Et område som Christian Hjorth-Andersen i øvrigt også har interesseret sig for i anden sammenhæng.

Hensigten med Christian Hjorth-Andersens bog er at skrive om de økonomiske aspekter af kulturen til en bredere offentlighed. Jeg er helt enig med Birgitte Sloth i, at bogen i høj grad lever op til sit sigte. Med vanlig skarpsynethed og humor har Christian Hjorth-Andersen skrevet en både indsigtsfuld og underholdende bog med mange gode pointer, som viser at kulturøkonomiske analyser har meget at bidrage med til den kulturpolitiske debat i Danmark. Bogen er skrevet på dansk med danske eksempler, men med udgangspunkt i en omfattende international litteratur. Der er imidlertid så meget generelt interessant stof i bogen, at man kunne ønske sig en redigering og oversættelse til engelsk, så et større publikum kunne få glæde af den. Det gælder også i undervisningen, hvor en engelsk udgave kunne dække et marked – også i Danmark – hvor der mangler gode og interessante bøger til undervisning i kulturøkonomi.